

Sygn. akt III BP 3/11

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa P. G.

przeciwko Uzdrowisku Ś. Spółce Akcyjnej w Ś.

o wynagrodzenie za pracę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 grudnia 2011 r.,

na skutek skargi powoda o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 14 czerwca 2010 r.,

odrzuca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. wyrokiem z dnia 14 czerwca 2010 r. oddalił apelację wniesioną przez powoda P. G. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w Ś. z dnia 19 kwietnia 2010 r., oddalającego jego powództwo o zapłatę kwoty 5.307 zł, z którym wystąpił przeciwko pozwanej Spółce Akcyjnej „Uzdrowisko Ś.” z siedzibą w Ś.

Powód P. G. wywiódł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wymienionego wyroku Sądu Okręgowego, zarzucając mu:

- 1) naruszenie prawa materialnego przez błędne przyjęcie, że powód nie odbył podróży służbowej – co jest niezgodne z art. 77⁵ § 1 k.p.;
- 2) naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że rada nadzorcza może wydawać zarządowi wiążące polecenia dotyczące prowadzenia spraw spółki – co jest niezgodne z art. 375¹ k.s.h.;
- 3) naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że rada nadzorcza pełni w stosunku do członka zarządu rolę pracodawcy, a zatem ma prawo nie tylko zawrzeć umowę o pracę z członkiem zarządu i dokonać jej modyfikacji, ale winna jest również na bieżąco wykonywać wobec niego wszystkie niezbędne czynności pracodawcy, w tym te, które mieszczą się w pojęciu „prowadzenie spraw spółki” – co jest niezgodne z art. 379 § 1 k.s.h.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o stwierdzenie z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w S. wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 czerwca 2010 r., sygn. akt ... 42/10 oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Ponadto wskazał, że wydanie przedmiotowego wyroku wyrządziło mu szkodę, oraz oświadczył, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Obie te okoliczności następnie uzasadnił.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia szczególnego rodzaju. Nie jest bowiem środkiem prawnym służącym wzruszeniu prawomocnego orzeczenia, które pozostaje w mocy choćby było wadliwe, lecz wyłącznie środkiem służącym kontroli legalności zaskarżonego nim orzeczenia w kontekście możliwości ubiegania się o przyznanie od Państwa (Skarbu Państwa) odszkodowania za szkodę wyrządzoną wydaniem prawomocnego orzeczenia (art. 417¹ § 2 k.c.). Mimo to istnieją zauważalne analogie między tą skargą a skargą kasacyjną. Obydwa te środki (określane mianem nadzwyczajnych) stanowią dopełniający się system kontroli

legalności orzeczeń. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem jest jednym ze środków nadzoru judykacyjnego Sądu Najwyższego.

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie były i nie są możliwe.

W art. 424⁵ k.p.c. określone zostały wymagania, którym powinna odpowiadać skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, przy czym w § 2 wskazano wymagania formalne przewidziane dla pisma procesowego, a w § 1 wymienione zostały wymagania istotne skargi. Przyjęta została zatem zasada analogiczna do uregulowania w art. 398⁴ k.p.c. skargi kasacyjnej.

W myśl artykułu 424⁵ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać:

- 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości lub w części;
- 2) przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie;
- 3) wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne;
- 4) uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy;
- 5) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe;
- 6) wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem.

Każde z sześciu wymagań z art. 424⁵ § 1 pkt 1 – 6 k.p.c. jest indywidualne i niezależne, a zatem każde powinno być wyraźnie wyodrębnione i wypełnione. Brak choćby jednego z nich powoduje, że skarga jest dotknięta istotną wadą, nienaprawialną w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych i podlega odrzuceniu *a limine* (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 kwietnia 2007 r., I BP 18/07, LEX nr 489024, z dnia 21 czerwca 2007 r., I BP 9/07, LEX nr 567315, z dnia 8 stycznia 2008 r., I BP 48/07, LEX nr 442671, z dnia 5 sierpnia

2010 r., IV CNP 44/10, LEX nr 603892 oraz z dnia 25 sierpnia 2010 r., II BU 2/10, LEX nr 653670).

Analiza rozpoznawanej skargi musi prowadzić do wniosku, że nie zawierała ona co najmniej jednego z powołanych wyżej konstrukcyjnych składników skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, niezbędnych do uznania skargi za sporządzoną w sposób prawidłowy i warunkujących ewentualne przyjęcie jej do rozpoznania.

Zasadnicze uchybienie polega na nieprzytoczeniu podstaw skargi i ich uzasadnienia (art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c.). Wymóg ten jest samoistny i niezależny od wymogu wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. Należy podkreślić, że określenie przez prawodawcę jako dwu odrębnych wymagań przytoczenia podstaw i ich uzasadnienia oraz wskazania jednego, konkretnego przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, było zabiegiem w pełni świadomym i uzasadnionym. Przytoczenie podstaw skargi i ich uzasadnienie pozostaje w związku z treścią art. 424⁴ k.p.c., a więc winno polegać na podaniu naruszeń prawa materialnego lub przepisów postępowania (ze wskazaniem konkretnych naruszonych przepisów), które spowodowały niezgodność orzeczenia z prawem i sposobu dokonania tych naruszeń (np. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, albo też niezastosowanie), natomiast wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne jest konieczne, albowiem istotą skargi jest właśnie stwierdzenie niezgodności zaskarżonego orzeczenia z prawem, a więc konkretnym jego przepisem. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05 (OSNC 2006 nr 7-8, poz. 140), instytucja skargi, o której mowa, została ustanowiona w celu stworzenia możliwości realizacji uprawnień wypływających z art. 417¹ § 2 k.c., zagwarantowanych w art. 77 ust. 1 Konstytucji, przewidującym odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działania przy wykonywaniu władzy publicznej. Jest w tej sytuacji oczywiste, że niezgodność z prawem, uzasadniająca odpowiedzialność Skarbu Państwa musi być - już na etapie wnoszenia skargi - jasno określona przez wskazanie przepisu, z którym skarżone orzeczenie jest niezgodne. Po drugie, same wady postępowania poprzedzającego wydanie skarżonego orzeczenia, wytykane w

ramach podstaw, nie zawsze powodują niezgodność orzeczenia z prawem (por. art. 424⁴ k.p.c.), a jeśli nawet tak się dzieje, to przepisy prawa materialnego bądź procesowego wskazane jako naruszone w ramach podstaw nie muszą być - i często nie są - tożsame z przepisami (przepisem), z którym orzeczenie jest niezgodne. Z tych przyczyn, zważywszy także na względy czysto normatywne, tj. na konstrukcję art. 424⁵ k.p.c., należy przyjąć, że nie stanowi spełnienia wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c. samo tylko wskazanie przepisu (bądź przepisów) prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. Warto podkreślić jest bowiem to, że gdy ten sam przepis stanowi jednocześnie element podstawy skargi i przepis, z którym orzeczenie jest niezgodne, konieczne jest powołanie go w dwóch odrębnych punktach, tak aby spełnienie obu omawianych wymagań nie budziło żadnych wątpliwości. W przedmiotowej skardze nie powołano podstaw poprzez wskazanie konkretnych przepisów prawa, które zostały naruszone przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, albo też niezastosowanie, porzeczając w tym zakresie na ogólnym sformułowaniu „naruszenie prawa materialnego” oraz wskazaniu przepisów prawa, z którymi zaskarżone orzeczenie jest zdaniem skarżącego niezgodne. Należało zatem uznać, że skarga nie spełniała omawianego wymagania.

Na marginesie powyższych rozważań wypadało zauważyć, że skarga była także oczywiście bezzasadna. Skarżący nie dostrzegł bowiem, że właściwą podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku stanowiło przede wszystkim ustalenie, iż potrącenie przez pozwaną dochodzonej pozwem kwoty 5.307 zł z wynagrodzenia należnego powodowi nastąpiło za jego zgodą wyrażoną na piśmie, co powodowało, iż nie można było mówić o naruszeniu art. 91 § 1 k.p., oraz że zawierające ową zgodę oświadczenie powoda nie naruszało art. 18 § 1 i 2 k.p., skoro jego podróż do Jordanii (jak ustaliły sądy obu instancji) nie miała charakteru podróży służbowej w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p. Wymienione przepisy stanowiły zatem podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku. Poza ostatnim z tych przepisów (co do którego uzasadnienie skargi nie zawierało zresztą szerszego wyводу potwierdzającego kwalifikowaną postać niezgodności wyroku z tym przepisem, gdyż skarżący skupił się na wykładni przepisów Kodeksu spółek handlowych – art. 375¹ i art. 379 § 1), nie zostały one

natomiast wymienione w skardze jako te, z którymi zaskarżony wyrok mógłby być niezgodny. Z kolei wskazany w skardze art. 375¹ k.s.h., co wyraźnie podkreślił sąd drugiej instancji, w ogóle nie znajdował w sprawie zastosowania, skoro „źródłem roszczeń powoda zgłaszanych w toku (...) procesu nie był stosunek organizacyjny, lecz stosunek pracy”. W tej sytuacji zaskarżone orzeczenie nie mogło być z nim niezgodne.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.